

Žival leta 2008 - Bukov kozliček (*Morimus funereus* Muslant, 1862)

Med številno družino kozličkov (**Cerambycidae**) spada tudi bukov kozliček z latinskim imenom – **Morimus funereus**.

Po različnih virih je opisanih od 20.000 do 30.000 vrst kozličkov, ki večinoma naseljujejo tropska območja. V srednji Evropi je približno 250 vrst kozličkov, pri nas pa okoli 220. So tipični prebivalci gozdov, dendrobionti in saproksili. So fitofagi in ksilofagi. Odrasli osebki se prehranjujejo z listi, ličinke pa z lesom. Sekundarno so lahko tudi floemofagi. Skupno vsem kozličkom je podolgovato, zgoraj ploščato telo hroščev. Hroščki so veliki od 0,5 do 7 cm. Barve so zelo različne od črne do pisane. Za njih so značilne krepke in dolge tipalke, ki so navadno daljše od polovice telesa, včasih 3-krat daljše kot telo. Ravno zaradi dolgih tipalk jih imenujemo kozlički. Tipalke so nitaste in sestavljene iz 11 členov.

Bukov kozliček je tipični predstavnik družine kozličkov. Telo je robustno, podolgovato in paralelno. Je žametno sivomodre barve in na vsaki pokrovki ima po dve črni pegi. Značilna sta trnasta izrastka na predprsju. Noge in tipalke so dolge in sivočrne. Drugi par kril je zakrnel. Žival je velika 20 – 38 mm.

Razvoj poteka tri do štiri leta. Ličinke in odrasli hrošči so polifagi in se prehranjujejo z lesom različnih drevesnih vrst. Odrasle privablja vonj ranjenih in posekanih dreves predvsem bukve in jelke, v katerega samice tudi odlagajo jajčeca. Samice odlagajo jajčeca v jamice, ki jih izdolbejo s čeljustmi v živ, oslabel ali mrtev les. Ličinke se prehranjujejo pod lubjem in se zabubijo globlje v lesu. Hrošče je moč opazovati pri lizanju drevesnih sokov.

Bukov kozliček je nekrlata žival, ima reducirani drugi par kril, zaradi česar je omejena njegova mobilnost. Kljub temu posamezen osebek prehodi velike

razdalje. Specifična značilnost vrste je relativno dolga življenjska doba odraslih osebkov, ki traja dve leti z vmesno diapavzo. Nekateri tej lastnosti pripisujejo možnost nadomestila vrsti za zmanjšano mobilnost. Odrasli osebki so v Sloveniji aktivni od maja do julija in jih najdemo večinoma na cestah ter na skladovnicah posekanega lesa.

Bukov kozliček je najpogostejši v jugovzhodni Evropi in na Balkanskem polotoku. Populacije v Sloveniji so na severni meji sklenjenega areala vrste.

Vrsta je v Sloveniji splošno razširjena in ne velja za ogroženo. Ocena razširjenosti je 21 do 50% ozemlja Slovenije. Gastota pojavljanja pada v smeri severovzhod. Ker vrsta ne leta, ji večjo oviro za razširjanje predstavljajo prometnejše ceste in vodotoki.

Glede na povpraševanje po bukovem kozličku na evropskih insektskih borzah, lahko predstavlja nevarnost ogrožanja vrste preveliko zbiranje hroščev v komercialne namene.

ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE

Območna enota Maribor

TEDEN GOZDOV
26. do 31. maj 2008

Kozlički so predvsem tehnični škodljivci, redko uničujejo še živa drevesa. Raje napadajo svež, posekan ali že vgrajen les. V gozdovih ne povzročajo pomembnih škod, nasprotno kot saproksili omogočajo in povečujejo hitrost razgradnje lesa, saj nastopajo v fazi kolonizacije in dekompozicije odmirajočih dreves v gozdu.

Izidor Cojzer, univ.dipl.inž.gozd.